

Ömer Halisdemir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi

Yıl: 2021 Cilt-Sayı: 14(2) ss: 670–687

Academic Review of Economics and Administrative Sciences

Year: 2021 Vol-Issue: 14(2) pp: 670–687

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/ohuiibf>

ISSN: 2564-6931

DOI: 10.25287/ohuiibf.863230

Geliş Tarihi / Received: 17.01.2021

Kabul Tarihi / Accepted: 12.02.2021

Yayın Tarihi / Published: 12.04.2021

Derleme Makale

Review Article

TÜRKİYE’DE KARAYOLU TAŞIMACILIĞININ DEĞERLENDİRİLMESİ: BİR LİTERATÜR TARAMASI

Buket ÖZOĞLU ¹
Sercan Bayram DEMİRCİ ²

Öz

Dünyadaki yaygın karayolu ağı ve uygun büyüklükteki taşıma araçları nedeniyle kapıdan kapıya taşıma olanağı sağlayan karayolu yük taşımacılığı ülkelerin ticari anlamda gelişmesi açısından üzerinde durulması gereken bir araştırma alanıdır. Bu doğrultuda çalışmanın amacı; Türkiye ekonomisi açısından önemli bir potansiyeli olan karayolu yük taşımacılığı ile ilgili sosyal bilimler alan yazınına inceleyerek bir durum tespiti yapmaktır. Yapılan çalışmanın karayolu taşımacılığı konusu ile ilgili Türkiye açısından araştırmaların yoğunlaştığı konuları belirleyip, henüz araştırılmaya muhtaç konuları değerlendirerek alana katkı sağlaması beklenmektedir. Çalışma amacına yönelik olarak, Türkiye’de sosyal bilimler alanında karayolu yük taşımacılığı ile ilgili son yirmi yılda (2000-2020 yılları arası) yapılmış makaleler ve lisansüstü tezler literatür taraması ile araştırılarak derlenmiştir. Lisansüstü tezlerin taranmasında YÖK Tez Merkezi web sayfasından, makalelerin taranmasında ise TÜBİTAK-ULAKBİM TR Dizin veri tabanı ve Dergipark veri tabanından faydalanılmıştır. Yapılan taramalarda gerek tezlerde gerekse makalelerde karayolu yük taşımacılığının belirli alanlarda yığılma olmaksızın geniş bir yelpazede ele alındığı belirlenmiş buna rağmen, 20 yıl gibi uzun bir aralıkta konu ile ilgili beklenenden az sayıda çalışma yapıldığı görülmüştür. Ayrıca, karayolu yük taşımacılığı alanında yapılan tezlerin herhangi bir üniversitede nispeten daha fazla yapıldığına dair bir bulguya ise ulaşılmamıştır.

Anahtar Kelimeler : Karayolu Taşımacılığı, Karayolu Yük Taşımacılığı, Literatür Taraması.

Jel Sınıflandırması : O18, R40.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Uluslararası Ticaret ve Lojistik Bölümü, buketozoglu@ohu.edu.tr, ORCID: 0000-0003-1868-4554.

² Yüksek lisans öğrencisi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, sercandem94@gmail.com, ORCID: 0000-0002-5719-1149.

Atıf/Citation (APA6):

Özoğlu, B., & Demirci, S. B. (2021). Türkiye’de karayolu taşımacılığının değerlendirilmesi: Bir literatür taraması. *Ömer Halisdemir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 14(2), 670–687. <http://doi.org/10.25287/ohuiibf.863230>.

ASSESSMENT OF ROAD TRANSPORT OF TURKEY: A LITERATURE REVIEW

Abstract

Road freight transportation, which can provide door-to-door transportation with the widespread road network around the world and appropriately sized transportation vehicles, is a field of research that should be focused on in terms of commercial development of countries. The aim of this study is; to exercise a due diligence by assessing the social sciences literature about road freight transportation which has a significant potential in terms of Turkey's economy and contribute to the field by evaluating the issues that need to be researched. For this purpose, postgraduate theses and articles about road freight transport made in Turkey in the last twenty years (2000-2020) have been investigated. YÖK Thesis Center web page for postgraduate theses, TÜBİTAK-ULAKBİM TR Directory and Dergipark databases for articles were used in the review. It has been observed in the review that although road freight transportation has been studied widely without cluttering in certain areas in both theses and articles, there have been less studies than expected on the subject in a long period of 20 years. In addition, there is no evidence that a relatively large number of studies are done in a certain university.

Keywords : Road Transport, Road Freight Transport, Literature Review.

Jel Classification : O18, R40.

GİRİŞ

Küreselleşme ile ürün, hammadde, malzeme, yarı mamul, üretim araçları ve insanların uluslararası düzeyde serbest dolaşımı ulaşım faaliyetlerinin artmasına, teknolojik olarak gelişmesine ve adeta vazgeçilmezliğine zemin hazırlamıştır. Tüketici istek ve ihtiyaçları ile bunları karşılamaya yönelik üretim noktaları ve tüketim noktaları arasındaki mesafeler var olduğu müddetçe ulaştırma faaliyetlerinin önemi daha da artacaktır.

Ulaştırma hammadde, malzeme, yarı mamul, ürünler ya da insanların bir noktadan bir başka noktaya taşınmasına olanak sağlayan unsurlar olarak ifade edilebilir (Görçün, 2018: 5). Ulaştırma her ne kadar yolcu ve yük taşımacılığının her ikisini de içine alan bir kavram olarak görünse de günümüzde taşımacılık kavramı yük taşımaları için kullanılırken insanların taşınmasına yönelik faaliyetler için ulaştırma ya da yolcu taşımacılığı ifadeleri kullanılmaktadır. Geniş bir perspektiften taşımacılık hammadde, malzeme, yarı mamul, ürünlerden oluşan yüklerin bir noktadan başka bir noktaya yüke hasar vermeden, düşük maliyetle, uygun sürelerde, izlenebilir ve müşteri memnuniyetini sağlayacak şekilde, uygun bir taşıma aracıyla aktarılması olarak tanımlanabilir (Tuzkaya, 2018: 33).

Tedarik zincirlerinin bel kemiği olan taşımacılık faaliyetleri hem ülke içi ticari faaliyetler hem de uluslararası ticari faaliyetler açısından kritik önemde faaliyetlerdir. Özellikle tüm dünyadaki yaygın karayolu ağı ve uygun büyüklükteki taşıma araçları nedeniyle kapıdan kapıya taşıma olanağı sağlayan karayolu yük taşımacılığı ülkelerin ticari anlamda gelişmesi açısından üzerinde durulması gereken bir araştırma alanıdır.

Bu çalışmanın amacı; Türkiye ekonomisi açısından önemli bir potansiyeli olan karayolu yük taşımacılığı ile ilgili sosyal bilimler alan yazınına inceleyerek bir durum tespiti yapmak ve Türkiye açısından henüz araştırılmaya muhtaç konuları değerlendirerek alana katkı sağlamaktır. Bu amaca yönelik, Türkiye’de sosyal bilimler alanında karayolu yük taşımacılığı ile ilgili son yirmi yılda (2000-2020 arası) yapılmış lisansüstü tezler ve makaleler araştırılmıştır. Lisansüstü tezler için YÖK Tez Merkezi web sayfasından, makaleler için ise TÜBİTAK-ULAKBİM TR Dizin ve DergiPark veri tabanlarından faydalanılmıştır. Sosyal bilimler alanında yapılmış araştırmalar temel alınarak “karayolu taşımacılığı” ve “karayolu yük taşımacılığı” anahtar kelimeleri ile taramalar gerçekleştirilmiştir. Yük ve

yolcu taşımacılığının yapısal farklılıkları nedeniyle “karayolu yolcu taşımacılığı” çalışmanın kapsamı dışında değerlendirilmiştir.

Beş bölümden oluşan çalışmanın girişten sonraki ilk kısmında karayolları yük taşımacılığı genel bir çerçevede açıklanarak Türkiye’deki durum sayılarla ortaya konmuştur. Metodoloji kısmında yapılan literatür taramalarında kullanılan veri toplama süreci detaylı olarak anlatılmıştır. Bulgular kısmında her bir veri tabanındaki tarama bulguları ayrı ayrı YÖK Tez Merkezi taraması, TÜBİTAK-ULAKBİM TR Dizin taraması ve DergiPark veri tabanı taraması şeklinde açıklanmış ve tablolarla özetlenerek sunulmuştur. Sonuç ve öneriler kısmında ise tüm taramalardan elde edilen çalışmaların genel değerlendirmesi yapılmış ve gelecek çalışmalar için önerilerde bulunulmuştur.

I. KARAYOLU YÜK TAŞIMACILIĞI VE TÜRKİYE’DEKİ DURUM

Yük taşımacılığı; faaliyet sırasında kullanılan taşıma yöntemlerine göre karayolu taşımacılığı, denizyolu taşımacılığı, demiryolu taşımacılığı, havayolu taşımacılığı, iç su yolu taşımacılığı ve çok modlu taşımacılık gibi türlere/modlara ayrılmaktadır. Bu taşımacılık modlarının her birinin çeşitli avantaj ve dezavantajları vardır. Çalışmamızın konusunu oluşturan karayolu taşımacılığı; malların belirli bir bedel karşılığında kapıdan kapıya aktarmasız teslimini gönderici ile taşıyıcı arasında yapılan sözleşmeler, usul ve esaslar, uluslararası anlaşmalar çerçevesinde sağlayan ve diğer taşıma sistemlerini de destekleyen bir taşımacılık modudur (Koban & Keser, 2015: 165). Aktarmasız taşımalarda malların ambalajlanması sırasında maliyetten önemli tasarruf sağlaması, yaygın ağa sahip olması, haftanın her günü ve saatinde yükleme-boşaltmaya izin vermesi, karayolu ile her yere ulaşılabilmesi (kapıdan kapıya), taşıma bedellerinin daha kolay hesaplanması ve diğer taşıma modları için önemli olan hava koşullarının olumsuz etkisinin karayolu taşımacılığında daha az hissedilmesi karayolu taşımacılığının en önemli avantajlarındanıdır. Belli başlı dezavantajları ise şu şekilde açıklanabilir (Koban & Keser, 2015: 165–167; Tuzkaya, 2020: 36–37):

- Uzun mesafelerde oluşan yüksek taşıma maliyetleri,
- Her seferde taşınan yük miktarının diğer modlara kıyasla düşük olması,
- Ağır ve yüksek hacimli yüklerin taşınmasında altyapıdan (köprünün yüksekliğinin uygun olmaması, araçların tonaj bakımından yola uygun olmaması vb.) kaynaklı ve/veya mevzuattan kaynaklı sorunlarla karşılaşılabilmemesi,
- Fiyat belirsizliğinin yüksek olması,
- Uluslararası karayolu taşımacılığı alanında çıkış ülkesi ile varış ülkesi arasında üçüncü bir ülke olması durumunda bu transit geçiş yapılan ülkelerin mevzuat ve düzenlemelerinden kaynaklı sorunların yanı sıra gümrük geçişlerinde beklemelemlerden kaynaklı ürünün teslimat tarihinde gecikmeler yaşanabilmesi,
- Kota sorunu,
- Sık kullanımdan kaynaklı araç bakım-onarım maliyetleri,
- Kaza riskinin diğer modlara göre daha fazla olması,
- Karayolu taşımacılığı araçlarının çevresel açıdan yüksek karbon emisyonu üretmesi.

Ulusal düzeyde taşımacılık hizmetleri üretilen ürünlere tüketicilerin erişiminin artması, ürünlerin maliyetlerinin düşmesi, iş olanaklarının artması ve ülkenin toplam refah düzeyinin artması gibi katkılar sağlar. Uluslararası düzeyde ise karayolu taşımacılığının dış ticarete önemli bir katkısı vardır ve ülkelerin dış ticaret faaliyetlerinin gelişmesine, ekonomik gelişmişlik düzeylerinin artmasına ve ekonomik ilişkilerin oluşmasına imkân tanır. Bu nedenlerle karayolları taşımacılığı ülkeler açısından önemlidir. Türkiye açısından bakıldığında da rakamlar karayolu taşımacılığının önemini yansıtır

niteliktedir (Özoğlu & Büyükkeklik, 2013). Tablo 1’de görüldüğü gibi 2011 yılından beri Türkiye’de taşıt sayısı ve taşınan yük miktarları sürekli bir artış eğilimindedir.

Tablo 1. Yıllar İtibariyle Türkiye’de Karayollarında Taşıt Sayısı ve Taşınan Yük Miktarları

Yıl	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Taşıt Sayısı	85.495	93.989	99.431	102.988	113.274	119.671	127.997	131.625	135.485
Taşınan yük (ton/km)***	203.072	216.123	224.048	234.492	244.329	253.139	262.739	266.502	267.579

***Ton/Km: Bir ton yükün (varsa ambalaj, palet, konteyner vb. ağırlıkları da dahil) bir kilometre mesafeye taşınmasıyla ifade edilen trafik ölçü birimidir. Değer milyon olarak belirtilmiştir.

Kaynak: T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Karayolları Genel Müdürlüğü, Trafik Güvenliği Dairesi Başkanlığı verilerinden yararlanılarak hazırlanmış TÜİK verileridir.

Diğer yandan, Türkiye’nin dış ticarete karayolu modunu kullanım oranına bakıldığında; 2013-2020 yılları arasında Türkiye’nin ihracat rakamları taşıma şekillerine göre incelendiğinde, karayolu taşımacılığının taşıma modları içerisindeki payının yaklaşık %29-37 arasında önemli bir aralıkta olduğu görülmektedir (Tablo 2). İhracatta taşıma avantajlarından dolayı her daim en yüksek oranda kullanılan taşıma modunun denizyolu taşımacılığı olduğu görülürken, 2020 yılında denizyolu ve havayolu taşımacılığındaki oransal düşüşün büyük kısmının karayoluna kaydığı görülmektedir.

Tablo 2. Yıllar İtibariyle Taşıma Şekillerine Göre İhracat Rakamları

Yıl/Taşıma Türü	Karayolu	Denizyolu	Demiryolu	Havayolu	Diğer	Toplam
2013	57.804.104,14	88.197.731,72	994.651,94	13.200.117,83	1.284.309,07	161.480.914,70
%	35,80	54,62	0,62	8,17	0,80	100,00
2014	61.133.175,85	88.900.953,01	964.169,86	14.388.661,07	1.117.902,00	166.504.861,80
%	36,72	53,39	0,58	8,64	0,67	100,00
2015	51.946.112,73	79.762.172,74	861.740,08	17.400.190,46	1.011.897,76	150.982.113,77
%	34,41	52,83	0,57	11,52	0,67	100,00
2016	49.537.436,35	80.139.269,72	673.815,72	17.908.781,89	987.695,59	149.246.999,26
%	33,19	53,70	0,45	12,00	0,66	100,00
2017	50.988.407,80	93.378.624,65	699.915,14	17.217.239,96	2.210.431,77	164.494.619,32
%	31,00	56,77	0,43	10,47	1,34	100,00
2018	52.222.467,59	108.802.681,33	753.544,42	14.127.905,45	1.262.157,49	177.168.756,29
%	29,48	61,41	0,43	7,97	0,71	100,00
2019	54.461.859,56	109.114.263,72	971.020,92	14.849.231,00	1.436.346,51	180.832.721,70
%	30,12	60,34	0,54	8,21	0,79	100,00
2020	47.678.602,07	89.984.301,88	1.168.736,22	11.451.090,30	1.387.634,47	151.670.364,94
%	31,44	59,33	0,77	7,55	0,91	100,00

Not: Değer Bin ABD \$ olarak belirtilmiştir.

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, Dış Ticaret İstatistikleri

Tablo 3’te sunulan 2013-2020 yılları arasında Türkiye’nin ithalat rakamları taşıma şekillerine göre incelendiğinde karayolu taşımacılığının taşıma modları içerisindeki payının yaklaşık %16-19 arasında olduğu görülmektedir. Karayolu taşımacılığının Türkiye’nin ihracat ve ithalatında en yüksek oranda kullanılan ikinci taşımacılık modu olduğu düşünüldüğünde, Türkiye için karayolu taşımacılığının son derece önemli olduğu söylenebilir. Türkiye’nin mevcut coğrafi konumu itibariyle

Asya, Avrupa ve Afrika’nın yaklaştığı bir noktada olması doğu ve batı eksenli taşımacılık faaliyetleri açısından kritik durumunu gösterirken, makro açıdan da uluslararası karayolu taşımacılığında önemli taşıma koridorları üzerinde yer alması önemli bir fırsat oluşturmaktadır. Tüm bunların yanında, Türkiye’nin coğrafi olarak geniş düzlüklere sahip olması da karayolu taşımacılığı altyapısının gelişimi açısından karayolu taşımacılığına önemli katkı sağlamaktadır (Tunç & Kaya, 2016).

Tablo 3. Yıllar İtibariyle Taşıma Şekillerine Göre İthalat Rakamları

Yıl/Taşıma Türü	Karayolu	Denizyolu	Demiryolu	Havayolu	Diğer	Toplam
2013	43.544.972,04	146.444.550,37	1.784.904,76	32.759.357,65	36.289.018,18	260.822.803,00
%	16,70	56,15	0,68	12,56	13,91	100,00
2014	40.577.283,08	147.778.523,32	1.253.891,61	24.889.607,69	36.643.123,50	251.142.429,21
%	16,16	58,84	0,50	9,91	14,59	100,00
2015	37.840.931,75	126.868.187,44	1.434.901,69	20.159.751,22	27.315.439,36	213.619.211,46
%	17,71	59,39	0,67	9,44	12,79	100,00
2016	36.716.500,27	121.013.275,92	1.768.602,05	23.107.208,26	19.583.655,36	202.189.241,86
%	18,16	59,85	0,87	11,43	9,69	100,00
2017	40.374.083,04	138.596.808,52	1.294.504,14	34.439.947,75	24.009.784,46	238.715.127,91
%	16,91	58,06	0,54	14,43	10,06	100,00
2018	39.129.379,96	136.737.402,15	1.299.418,59	28.756.744,82	25.229.537,13	231.152.482,65
%	16,93	59,15	0,56	12,44	10,91	100,00
2019	37.177.011,92	112.967.845,40	1.447.897,40	29.238.406,45	29.514.041,39	210.345.202,55
%	17,67	53,71	0,69	13,90	14,03	100,00
2020	37.041.880,38	102.809.752,98	1.929.834,10	35.790.941,11	19.441.838,26	197.014.246,82
%	18,80	52,18	0,98	18,17	9,87	100,00

Not: Değer Bin ABD \$ olarak belirtilmiştir.

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, Dış Ticaret İstatistikleri

II. METODOLOJİ

Son yirmi yılda Türkiye’de “karayolu taşımacılığı” ve “karayolu yük taşımacılığı” konularında ve sosyal bilimler alanlarında yapılan makalelerin belirlenmesinde, bilimsel yayınlar açısından önemli kabul edilen TÜBİTAK-ULAKBİM TR Dizin ve DergiPark veri tabanlarında taramalar gerçekleştirilmiştir. Lisansüstü tezler için de tüm lisansüstü çalışmaların zorunlu olarak kayıt altına alındığı temel kaynak olan YÖK Tez Merkezi web sayfasında taramalar yapılmıştır.

İzleyen kısımda öncelikle her bir veri tabanının teknik özelliklerinden kaynaklı farklılaşan tarama detayları açıklanmıştır. Sonrasında elde edilen tarama bulguları ayrı ayrı tablolar halinde sunulmuştur. Tablolarda çalışmalar yazar/yazarlar ve yayın yılı, dergi adı, çalışmada kullanılan yöntem, ankete dayalı çalışmalar için örneklem, vaka analize dayalı çalışmalar için vaka yeri ve odaklanılan konu açısından sınıflandırılarak özetlenmiştir. Türkiye’de karayolu yük taşımacılığı ile ilgili olmasına rağmen yayın dili İngilizce olan az sayıdaki çalışma da bütünlüğü bozmamak amacıyla tablolarda Türkçe isimleri ile kullanılarak araştırma kapsamında ele alınmıştır.

III. BULGULAR

Bu kısımda önce YÖK Tez Merkezi web sayfasında yapılan tarama bulgularına, arkasından da sırasıyla TÜBİTAK-ULAKBİM TR Dizin ve DergiPark veri tabanındaki tarama bulgularına yer verilmiştir.

III.I. YÖK Tez Merkezi Taraması

Lisansüstü tezlere erişim için YÖK Tez Merkezi’nden yararlanılmıştır. YÖK Tez Merkezi’nde gelişmiş tarama kısmında sosyal bilimler grubunda yer alan 2000-2020 tarihleri arasında tez adında “karayolu taşımacılığı” ve “karayolu yük taşımacılığı” anahtar kelimeleri ile tarama yapılmıştır. Buna göre; “karayolu taşımacılığı” için 12, “karayolu yük taşımacılığı” için 7 tez çalışmasının yapıldığı belirlenmiştir. Bunlardan Nijerya’yı konu alan bir tez ve erişime kapalı olan iki tez kapsam dışı bırakılmış, kalan 16 tez Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4. YÖK Tez Merkezi Veri Tabanı Taramasıyla Elde Edilen Tezler

Tez Adı	Tezin Yazarı /Yılı	Tez Çalışmasının Yürütüldüğü Enstitü	Kullanılan Yöntem	Çalışılan Örneklem/Vaka	Odaklanılan Konu (Tema)
Karayolu Taşımacılığında Taşıyıcının Yardımcılarının Eylemlerinden Doğan Sorumluluğu	Saygı (2020)	Ankara Hacı Bayram Veli Üni. Lisansüstü Eğitim Enstitüsü	-	-	Karayolu taşımacılığı ile ilgili mevzuat doğrultusunda taşıyıcı sorumluluğunun çerçevesi
Uluslararası Karayolu Taşımacılığında Karşılaşılan Gümrük İhlalleri ile Mücadele Etkinliğine İlişkin Bir Araştırma	Kaya (2020)	Toros Üni. Lisansüstü Eğitim Enstitüsü	Anket Yöntemi	Mersin Jandarma Komutanlığı, Orta Akdeniz Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müd., KOM Şube Müd.	Karayolu taşımacılığında karşılaşılan gümrük kaçakçılığında durum ve sonuçları
Türkiye’de Karayolu Taşımacılığı İçin SWOT Analizi ve Politika Önerileri	Kılıç (2019)	İstanbul Arel Üni. SBE.	SWOT Analizi	-	Karayolu taşımacılığının durum analizi
Avrupa Birliği Ülkelerinin Türk Karayolu Taşımacılığına Uyguladığı Taşıma Kotaları	Namlı (2019)	Marmara Üni. Avrupa Araştırmaları Enstitüsü	Anket Yöntemi	Türkiye’de faaliyet gösteren 25 lojistik firması	AB üyesi ülkelerin Türk araçlara uyguladığı geçiş belgesi ve kotalarından kaynaklı sorunlar
Uluslararası Karayolu Yük Taşımacılığı Yapan İşletmelerde Taşıma Maliyetlerinin Faaliyet Tabanlı Maliyetleme Yöntemine Göre Hesaplanması ve Bir Lojistik İşletmesinde Uygulama	Çiftçi (2019)	Manisa Celal Bayar Üni. SBE	Faaliyet Tabanlı Maliyetleme Yöntemi	Türkiye-Asya arasında karşılıklı düzenli ve komple parsiyel hizmet veren bir işletme	Karayolu yük taşımacılık maliyetleri

Tablo 4. YÖK Tez Merkezi Veri Tabanı Taramasıyla Elde Edilen Tezler (devamı)

Tez Adı	Tezin Yazarı /Yılı	Tez Çalışmasının Yürütüldüğü Enstitü	Kullanılan Yöntem	Çalışılan Örneklem/Vaka	Odaklanılan Konu (Tema)
Türkiye’deki Karayolu Taşımacılığı Mesleki Yeterlilik Faaliyetlerine Ait Politikalar ve Verilen Eğitimler, Sektör Çalışanları Üzerine Bir Uygulama	Öztürk (2018)	İstanbul Gelişim Üni. SBE	Anket Yöntemi	İstanbul’da karayolu taşımacılığı ile ilgili mesleki yeterlilik eğitimleri veren iki kurum	Mesleki yeterlilik eğitimi
Uluslararası Karayolu Taşımacılığında Avrupa Birliği Mevzuatına Uyum Sorunu	Alperen (2018)	Haliç Üni. SBE	-	-	AB üyesi ülkelerin Türk araçlara uyguladığı geçiş belgesi ve kotalarından kaynaklı sorunlar
Yeşil Lojistik Yönetiminde Ulusal Karayolu Yük Taşımacılığı Araç Rotalama Optimizasyonu	Dişkaya (2018)	Marmara Üni. SBE	Genetik Algoritma ve Yasaklı Tabu Arama	Ekol Lojistik A.Ş Adana Merkez Deposu	Araç rotalama problemi
İşletmelerde Yeşil Lojistik Uygulamaları ve Belirleyici Faktörler: Bucak Karayolu Yük Taşımacılığı Sektörü İşletmelerinde Bir Araştırma	Barak (2018)	Süleyman Demirel Üni. SBE	Anket Yöntemi	Karayolu yük taşımacılığı işletmelerinde çalışan ve şahsi olarak yük taşımacılığı yapan kamyon şoförleri	Karayolu yük taşımacılığında yeşil lojistik uygulamaları
Karayolu Taşımacılığı Optimizasyonu (Veri Zarflama Analizi İle Mersin İlinde Uygulama)	Tarhan (2017)	Toros Üni. SBE	Veri Zarflama Analizi	Mersin ilinde faaliyet gösteren 25 ulusal ve uluslararası karayolu taşımacılık firmaları	Nakliye firmalarının etkinlik analizi
Karayolu Yük Taşımacılığı İçin Ağır Ticari Araç Sektöründeki Çekici Araç Seçimi Problemine Yönelik COPRAS-G Yöntemi ile Karar Verme	Çelik (2017)	Erzurum Teknik Üni. SBE	COPRAS-G	Ağır ticari araç sektörü	Araç seçimi problemi
Bilgi Yönetiminin Değer Üzerindeki Etkisi: Uluslararası Karayolu Taşımacılığı İşletmelerine Yönelik Bir Araştırma	Kayıran (2016)	Dokuz Eylül Üni. SBE	Delphi Yöntemi	Ege Bölgesinde faaliyet gösteren uluslararası karayolu taşımacılığı işletmeleri	Karayolu taşımacılığı işletmelerinde bilgi teknolojileri ve bilgi yönetimi uygulamaları
Ağaç Panel Üretimi Yapan İşletmelerde Tehlikeli Maddelerin Lojistiği Karayolu Taşımacılığına Yönelik Bir Uygulama	Özkan (2016)	Maltepe Üni. SBE	Örnek uygulama (Vaka analizi)	Ahşap panel üretim yapan bir işletme	Tehlikeli madde lojistiğinde taşıma ve depolama faaliyetleri
Karayolu Yük Taşımacılığı Yapan İşletmelerin Müşteri Memnuniyetini Artırmak İçin Uyguladığı Faaliyetler: Isparta Örneği	Pala (2012)	Süleyman Demirel Üni. SBE	Anket Yöntemi	Isparta’da Sanayi ve Ticaret Odasına kayıtlı kargo, ambar ve nakliyeciler	Karayolu yük taşımacılığı yapan firmaların müşteri memnuniyeti
Uluslararası Karayolu Yük Taşımacılığında Maliyetleme Sistemi ve Bir Uygulama Örneği	Ercan (2006)	İstanbul Üni. SBE	Örnek uygulama (Vaka analizi)	UND üyesi uluslararası karayolu yük taşımacılığı yapan bir firma	Karayolu yük taşımacılık maliyetleri
Uluslararası Karayolu Yük Taşımacılığı Yapan İşletmelerde Sefer Maliyetlerinin Hesaplanması ve Muhasebe Kayıtları	Köse (2005)	Atılım Üni. SBE	-	-	Karayolu yük taşımacılık maliyetleri

YÖK Tez Merkezi veri tabanı taramasıyla elde edilen tezlerden taşımacılık maliyetleri üzerine Köse (2005), Ercan (2006), Çiftçi (2019) çalışmıştır. Köse (2005), örnek bir ülkeye yapılan karayolu taşımacılığının maliyetinin hesaplamasını yapmıştır. Ercan (2006), bir firmanın uluslararası karayolu yük taşımacılığındaki maliyetleri üzerine çalışmıştır. Sadece karayolu ile karayolu-denizyolu entegre taşımada firmanın yaptığı bir sefer üzerinden ayrı ayrı taşıma maliyeti hesaplanmıştır. Çiftçi (2019) ise, karayolu yük taşımacılığı yapan bir işletmenin Türkiye-Türkmenistan arasında gerçekleştirdiği bir sefer

için oluşan taşıma maliyetlerini geleneksel yöntem ve faaliyet tabanlı maliyet yönetimi ile ayrı ayrı hesaplayarak kıyaslamıştır.

Pazarlama bakış açısıyla müşteri memnuniyetine odaklanan Pala (2012) Isparta ilinde faaliyet gösteren ve yük taşımacılığı yapan firmaların müşteri memnuniyetini artırmaya yönelik çalışmalarını anket yöntemi ile araştırmıştır. İnsan kaynakları bakış açısıyla Öztürk (2015) çalışmış; Türkiye’nin karayolu taşımacılığı faaliyetlerine ait mesleki yeterlilik politikalarını ve verilen eğitimleri sektör çalışanları açısından değerlendirmiştir.

Tezlerin taranmasında karayolu yük taşımacılığındaki karar problemlerini analitik tekniklerle ele alan tez çalışmaları olduğu da görülmüştür. Bunlardan Çelik (2017), ağır ticari araç sektöründeki çekici araç seçimi problemini ele almıştır. Dişkaya (2018), yeşil lojistik uygulamalarına uygun bir araç rotalama problemi üzerine çalışmıştır. Tarhan (2017), karayolu nakliye firmasının etkinliğini veri zarflama analizini kullanarak araştırmıştır. Bu tezlerde daha çok karar problemlerine ve çözüm için kullanılan analitik tekniğe odaklanıldığı görülmüştür. Barak (2018) ise karayolu yük taşımacılığında yeşil lojistik uygulamalarının etkisini anket yöntemi ile araştırmış ve maliyet, uygunluk, göreceli yarar, insan kaynakları kalitesi, örgütsel destek ve hükümete ait destek yeşil lojistik uygulamalarının önemli etkileri bulunduğunu ortaya koymuştur. Kayıran (2016), uluslararası karayolu taşımacılığı işletmelerinde bilgi teknolojileri ve bilgi yönetimi uygulamalarını araştırmıştır.

Mevzuat ve hukuk yönünden Saygı (2020), taşıma hukukunda taşıyıcının sözleşmesinin ifası amacıyla yararlandığı yardımcı kişiler ve onların sözleşmenin ihlali niteliğindeki davranışları sonucu taşıyıcının doğacak sorumluluğunun incelenmesi, taşıyıcının sorumluluğunun çerçevesinin çizilmesi üzerine çalışmıştır. Kaya (2020), uluslararası karayolu taşımacılığının gümrük kısmında önemli bir konu olan gümrük ihlalleri ve bununla mücadele etkinliğine yönelik çalışmıştır. Namlı (2019) ve Alperen (2018) de Türkiye’nin karayolu yük taşımacılığının gelişimine ve bu konudaki maliyetleri olumsuz etkileyen AB ile Türkiye arasındaki taşıma kotaları ve geçiş belgesi sorunlarına odaklanmıştır. Kılıç (2019) ise Türkiye’de karayolu taşımacılığının mevcut durumunu incelemiş, taşımacılıkta kalitenin nasıl artırılabilirliğini değerlendirmiştir. Bu tezde yine AB ile Türkiye arasındaki taşımalar için politika önerileri de geliştirilmiştir.

Tez taramasında tehlikeli maddelerin lojistiği alanında yapılan araştırmaya da rastlanmıştır. Özman (2016) bir üretim tesisinde tehlikeli madde taşımacılığında belge alınması, sistemin uygulanması, İş Sağlığı ve Güvenliğine (İSG) uygun taşıma ve depolama faaliyetlerinin yapılması ve yönetmeliğe uygun hareket edilmesine yönelik çalışmıştır.

YÖK Tez Merkezi veri tabanı taramasından elde edilen sınırlı sayıdaki tezin taşımacılık maliyetleri ve uluslararası karayolu yük taşımacılığında yaşanan hukuki sorunlar alanlarında yoğunlaştığı söylenebilir. Bununla birlikte, herhangi bir üniversitenin enstitüsünde karayolu yük taşımacılığı alanında tezlerin nispeten daha fazla yapıldığına dair bir bulguya ise ulaşılmamıştır. Yıllara dağılım açısından ise karayolu taşımacılığıyla ilgili tezlerin 2000’den itibaren taranmış olmasına rağmen ilk çalışmaya 2005 yılında rastlanmıştır ve ilk yıllarda konu maliyet açısından incelenmiştir. Çalışmaların 2018 ve 2019 yıllarında artış gösterdiği ve bu dönemde konuların çeşitlendiği farklı alanlar açısından ele alındığı görülmektedir.

III.II. TÜBİTAK-ULAKBİM TR Dizin Taraması

TÜBİTAK-ULAKBİM TR Dizin veri tabanında sosyal bilimler alanında son 20 yılda yayınlanmış çalışmalar “karayolu taşımacılığı” ve “karayolu yük taşımacılığı” anahtar kelimeleri ile taranmıştır. Konu ile ilgili çalışmaların kapsam dışında kalması endişesi ile tarama; makalelerin anahtar kelimeleri, başlıkları ve özet kısımlarını da içerecek şekilde geniş tutulmuştur. Taramada 23 çalışmaya ulaşılmıştır. Bunlardan üçü yolcu taşımacılığı, biri Tarih ve biri de Coğrafya alanları ile ilgili olması nedeniyle araştırma kapsamından çıkarılmıştır. Kalan 18 makalenin tek tek incelenmesiyle görülmüştür ki denizyolu, havayolu, inter-modal vb. diğer taşımacılık modları ile ilgili çalışmaların özet kısımlarında da “karayolu taşımacılığı” ve “karayolu yük taşımacılığı” kelime grupları geçmektedir. Bu nedenle

odaklanılan konu dışındaki bazı çalışmaların da listelenmesi sorunu gündeme gelmiştir. Sorunu gidermek amacıyla yapılan inceleme sonrasında, doğrudan karayolu ile ilgili olmadığı anlaşılan 6 makale kapsam dışına alınmıştır. Böylece “karayolu taşımacılığı” ve “karayolu yük taşımacılığı” odaklı kalan 12 çalışma Tablo 5’te sınıflandırılarak sunulmuştur.

Tablo 5. TÜBİTAK-ULAKBİM TR Dizin Veri Tabanı Taramasıyla Elde Edilen Makaleler

Yayın Başlığı	Yazar(lar) ve Yayın Yılı	Yayının Bulunduğu Dergi Adı	Kullanılan Yöntem	Çalışılan Örneklem/Vaka	Odaklanılan Konu (Tema)
Karayolu Taşımacılığı Sektöründe Müşteri Analitiği: Bir Vaka Çalışması	Budak (2020)	Kafkas Üni. İ.İ.B.F. Dergisi	Kestirimsel Analitik Yöntem	Karayolu Taşımacılığı Yapan Bir Firma	Karayolu taşımacılığında müşteri segmentasyonu ve kar marjı tahminleme
Tehlikeli Madde Taşımacılığında ADR’ye Göre Risklerin Analiz Edilmesi	Dumlupınar ve Öztürkoğlu (2019)	Trakya Üni. Sosyal Bilimler Dergisi	Açımlayıcı Faktör Analizi	-	Tehlikeli madde taşımacılığı
Uluslararası Yük Taşımacılık Faaliyetine İlişkin Yurt Dışında Yapılan Tahsilat ve Ödemelerin Tevsiki	Ertek (2019)	Vergi Raporu	-	-	Vergi açısından karayolu ile uluslararası yük taşımacılığı faaliyeti özelinde, yurt dışındaki yabancı müşterilerden yurt dışında yapılan tahsilatların “tevsik zorunluğu” kapsamı
Karayolu ve Denizyolu Yük Taşımacılığı Sektörlerinin Finansal Performans Analizi: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Sektör Bilançoları Üzerine Bir Araştırma	Deran ve Erduru (2018)	Muhasebe ve Vergi Uygulamaları	Oran Analizi	Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Sektör Bilançoları	Türkiye’de karayolu ve denizyolu yük taşımacılığı sektörlerinin finansal performansları
Tehlikeli Madde Taşımacılığı Güzergâh Seçimi Problemi İçin Stokastik Bir Risk Analizi	Erdal (2018)	Anemon Muş Alparslan Üni. Sosyal Bilimler Dergisi	Yüz Yüze Görüşme	Tehlikeli Madde Taşımacılığı Yapan Bir Firmanın Yetkilileri	Karayolu ile tehlikeli madde taşımacılığı güzergâh seçimi
Ulaştırımda Karayolları: Türkiye’deki Gelecek Beklentileri	Keser ve ark. (2018)	TESAM Akademi	İstatistiksel Tahmin Yöntemi	Karayolları İle İlgili Harcama, Gelir, Trafik Kazası Sayılar Ve Otoyol Uzunluğu Verileri	Karayolu ulaştırmasının gelecek 20 yıllık öngörüsü
Avrupa Birliğinin Ulaştırma Politikası Kapsamında Karayolu Taşımacılığı: Türkiye’ye Yönelik Eş Etkili Vergiler Sorunu	İneci (2017)	Legal Mali Hukuk Dergisi	-	-	AB ülkeleriyle ticarete eş etkili vergi sorunu, tarife dışı engeller ve maddi kayıplar
Taşıma Şekillerine Göre Türkiye’de Dış Ticaretin Analizi: Mevcut Durum, Sorunlar ve Beklentiler	Takım ve Ersungur (2015)	Atatürk Üni. Dergisi	Kavramsal	-	Türkiye’de ihracatta taşıma/ulaştırma şekilleri

Tablo 5. TÜBİTAK-ULAKBİM TR Dizin Veri Tabanı Taramasıyla Elde Edilen Makaleler (devamı)

Yayın Başlığı	Yazar(lar) ve Yayın Yılı	Yayının Bulunduğu Dergi Adı	Kullanılan Yöntem	Çalışılan Örneklem/Vaka	Odaklanılan Konu (Tema)
Karayolu Yük Taşımacılığı Yapan İşletmelerin Müşteri Memnuniyetini Arttırma Çabalarının Tespiti: Bir Araştırma	Aydın ve ark. (2013)	Mehmet Akif Ersoy Üni. SBE Dergisi	Anket Yöntemi	Fiilen Taşımacılık Mesleğini Sürdüren İşletmeler	Karayolu taşımacılığında müşteri memnuniyeti ölçümü
Türkiye'deki Karayolu Taşımacılığında Mesleki Yeterlilik Eğitiminin Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi	Ercan ve Pampal (2011)	Türk Eğitim Bilimleri Dergisi	Görüşme Yöntemi	Şoförler	Karayolu taşımacılığında Türkiye ve AB ülkelerindeki mesleki yeterlilik eğitiminin karşılaştırılması
İntermodal Yük Taşımacılığı ve Türkiye Hızlı Tüketim Malları Dağıtım İçin Uygulama Denemesi	Ergin ve Çekerol (2008)	Dumlupınar Üni. Sosyal Bilimler Dergisi	Tam Sayılı Doğrusal Programlama	Hızlı Tüketim Ürünleri Sektöründe Uygulama	İntermodal yük taşımacılığının Türkiye’de uygulanabilirliği, intermodal yük taşıma modlarının ve rotaların bulunması
Hatay İli İhracatçıların Taşımacılıktan Kaynaklanan Sorunları ve Çözüm Önerileri	Kara ve ark. (2007)	Çukurova Üni. SBE Dergisi	Anket Yöntemi	Hatay İli İhracatçıları	İhracatçıların karayolu taşımacılığı ve denizyolu taşımacılığı sorunları

TÜBİTAK-ULAKBİM TR Dizin veri tabanı taraması sonucunda pazarlama bakış açısı ile Aydın ve ark. (2013) ve Budak (2020) tarafından yapılan iki çalışmaya rastlanmıştır. Aydın ve ark. (2013) karayolu yük taşımacılığı yapan firmaların müşteri memnuniyetini ölçmeye yönelik anket yöntemi ile veri toplayarak bir araştırma yapmıştır. Müşterilere yönelik benzer bir araştırma da Budak (2020) tarafından yapılmıştır. Bu çalışmada, Türkiye’de karayolu taşımacılığı alanında hizmet veren bir firma için kestirimsel analitik yöntem kullanılarak müşteriye göre kar marjı tahmini yapılmıştır.

Ercan ve Pampal (2011), AB ülkelerindeki Karayolu Taşımacılığı Mesleki Yeterlilik Eğitimi ve Türkiye’deki Karayolu Taşımacılığında Mesleki Yeterlilik eğitiminin karşılaştırılması üzerine Türkiye’nin 9 ilinden 3770 şoför ile geniş katılımlı bir araştırma yürütmüştür. Araştırmada sürücü belgelerinin sınıflandırılması ve sürücü belgesi sınavları açısından AB ülkeleri ile Türkiye arasında farklılık olduğu görülmüştür.

Keser ve ark. (2018), karayolu taşımacılığının gelecek 20 yıllık öngörüsüne yönelik karayollarına yapılan altyapı harcamaları, karayollarından elde edilen gelirler, otoyol uzunluğu, karayollarındaki trafik kazası sayıları gibi verileri temel alınarak istatistiksel tahminleme yapmışlardır. Yapılan tahminlere göre; günümüze kadar karayollarına yapılan harcamalardaki artışın gelecekte de aynı şekilde devam edeceği, karayolu gelirleri için önümüzdeki dönemlerde artış yaşanacağı ancak bu artışın son 10 yıldan daha fazla olmayacağı, otoyol uzunluklarının 20 yıllık dönemde artış göstereceği, trafik kazalarında ise düşüş yaşanacağı belirlenmiştir. Ayrıca son 10 yıllık dönemde karayolunun yük taşımacılığında verimli ve güvenli olarak görüldüğü, önümüzdeki 20 yılda ise karayoluna yapılan yatırımların devam edeceği sonucuna ulaşılmıştır. Ergin ve Çekerol (2008), intermodal yük taşıma sisteminin Türkiye’de uygulanabilirliği, intermodal yük taşıma modlarının ve rotaların bulunmasına yönelik çalışmışlardır. Türkiye hızlı tüketim malları dağıtım için üretim merkezlerinden tüketim merkezlerine ürün dağıtımında, lojistik üs olarak kullanılacak stratejik noktaları belirlemişlerdir.

Kara ve ark. (2007), ihracatçıların karayolu taşımacılığı ve denizyolu taşımacılığı sorunlarını Hatay ili ihracatçıları örneklemini üzerinden incelemiştir. Buna göre; ana sorunların uluslararası yapı ve

uygulamalardan kaynaklı sorunlar, Türkiye ekonomisi ve mevzuatından kaynaklı sorunlar ve taşımacı firmalardan kaynaklanan sorunlar olarak ele alınabileceği belirlenmiştir. Takım ve Ersungur (2015), Türkiye’de genelde dış ticarete, özelde ise ihracatta taşıma/ulaştırma şekillerini incelemişler ve ulaştırma türleri arasında bütünlük ve düzenli bir dağılım olmadığı sonucuna varmışlardır.

Deran ve Erduru (2018), 2013-2015 yılları arasında Türkiye’de karayolu ve denizyolu yük taşımacılığı sektörlerinin finansal performanslarının gelişimleri ve finansal performans açısından sektörler arasında farklılık olup olmadığının tespitine yönelik bir araştırma gerçekleştirmiştir. Araştırmada Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankasından elde edilen veri oran analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Denizyolu yük taşımacılığı sektörünün likitide ve finansal yapısının, karayolu taşımacılığına göre daha güçlü olduğu; diğer yandan karlılıklarının daha düşük ve varlıklarını daha az etkinlikle kullanabildikleri sonucuna varılmıştır.

Dumlupınar ve Öztürkoğlu (2019), tehlikeli madde taşımacılığında ADR’ye göre risklerin analizi üzerine çalışma yapmıştır. 22 ana risk faktörü insan, şirket, malzeme ve ambalaj, araç durumu, çevre ve trafik olarak 5 ana faktöre ayrılmıştır. Tehlikeli madde taşımacılığı konusunda Erdal (2018) ise maliyet etkin, güvenli ve sürekliliği sağlayabilecek en uygun güzergâhın belirlenmesi üzerine çalışmıştır.

İnci (2017), Avrupa Birliği Adalet Divanı’nın tarife dışı engelleri konu alan bir kararında bir Türk taşımacılık şirketinin maruz kaldığı uygulamadan hareketle eş etkili vergi sorununu, tarife dışı engelleri ve maddi kayıpları yorumlamıştır. Yine vergi alanında bir diğer çalışma ise Ertek (2019)’dur. Bu çalışmada “karayolu ile uluslararası yük taşımacılığı faaliyeti” özelinde, yurt dışındaki yabancı müşterilerden yurt dışında yapılan tahsilatların “tevsik zorunluğu” kapsamında olup olmadığı değerlendirilmiştir.

Çalışmaların pazarlama, finansman, vergi, eğitim gibi farklı alanlardan yapıldığı, dolayısıyla farklı yönleri ile karayolu yük taşımacılığının ele alındığı söylenebilir. Belirli bir/birkaç alana yoğunlaşmadığı görülmektedir. Diğer yandan, çalışmaların bir kısmı kavramsal, bir kısmının ise uygulamaya dayalı bir yapıda olduğu belirlenmiştir. Uygulamalı çalışmalar Merkez Bankası gibi kurumlardan veya karayolu taşımacılık firmalarından veya çalışanlarından veri toplanarak gerçekleştirilmiştir. Yayınların yapıldığı dergiler açısından ise hem üniversite dergilerinde hem de diğer kurumlara ait dergilerde yayınlar yapılmıştır. Yıllara dağılım açısından ise TÜBİTAK-ULAKBİM TR Dizin veri tabanında karayolu taşımacılığıyla ilgili çalışmalara 2000’li yılların ikinci yarısında rastlanmış, çalışmaların 2018 yılında artış gösterdiği gözlenmiştir. İlk çalışmalardan itibaren konuların dağılımı açısından çeşitlilik olduğu söylenebilir.

III.III. DergiPark Veri Tabanı Taraması

DergiPark veri tabanında sosyal bilimler alanında yapılan ve son 20 yılda yayınlanmış olan çalışmaların anahtar kelimeleri, başlıkları ve özet kısımları “karayolu taşımacılığı” ve “karayolu yük taşımacılığı” anahtar kelimeleri ile taranmıştır. Ancak, DergiPark veri tabanı sosyal bilimler alanında işletme, beşeri bilimler, sosyal bilimler, yöneylem araştırma, planlama ve gelişim gibi çalışmamız kapsamına dahil olabilecek disiplinler olmakla beraber, lojistik bakış açısıyla planlanan bu çalışma kapsamından son derece uzak olan Tarih, Dil Bilim, Arkeoloji, Siyasi Bilimler, Coğrafya, Edebiyat, Eğitim gibi disiplinler de yer almaktadır. Dolayısıyla, tarama sonucunda konu ile alakalı makaleler kadar son derece ilgisiz makalelerin de tarandığı görülmüştür. Bu handikaptan kaçınmak için sosyal bilimler alanında yer alan disiplinler arasından çoklu seçim yapılmak istenmiş ancak, veri tabanı teknik olarak bu çoklu alan seçimine izin vermediği anlaşılmıştır. Herhangi bir çalışmayı atlamamak amacıyla alanla ilgili herhangi bir kısıt belirlenmeden yeni bir tarama yapılmış ve “karayolu taşımacılığı” ve “karayolu yük taşımacılığı” konularına odaklanan çalışmalar kapsama alınmıştır. Bu çalışmalar Tablo 6’da paylaşılarak özetlenmiştir.

Tablo 6. DergiPark Veri Tabanı Taramasıyla Elde Edilen Makaleler

Yayın Başlığı	Yazar(lar) ve Yayın Yılı	Yayının Bulunduğu Dergi Adı	Kullanılan Yöntem	Çalışılan Örneklem/Vaka	Odaklanılan Konu (Tema)
Karayolu Yük Taşımacılığının Ekonomik Büyüme ve Ticaret Hacmi Üzerindeki Etkisine Yönelik Ampirik Bir Analiz	Macit (2020)	Alanya Akademik Bakış Dergisi	Regresyon Analizi	1988-2018 GSYİH, Ticaret hacmi ve yük taşımacılığı verileri	Yük taşımacılığı ile GSYİH ve toplam ticaret hacmi ilişkisi
Demir Yoluna Karşılık Kara Yolu Taşımacılığı ve Ekonomik Büyüme: Türkiye Örneği	Adak (2019)	Alphanumeric Journal	Engel-Granger Eş Bütünleşme ve Hata Düzeltme	1967-2017 yılları arasında farklı kurumların veri tabanlarından alınan 51 gözlem	Türkiye'nin karayolu ve demiryolu uzunluğu ile ekonomik büyüme ilişkisi
Karayolu ile Eşya Taşımacılığında TTK m. 879 Kapsamında Taşıyıcının Sorumlu Olduğu Kişiler	Saygı (2019)	Gaziantep Uni. Journal of Social Sciences	-	-	Karayolu eşya taşımacılığında mevzuat sorunları
Uluslararası Ticaret ve Ulaşılabilirlik: Türkiye Karayolları Üzerine Bir Araştırma	Şimdi ve ark. (2018)	Mehmet Akif Ersoy Üni. SBE Dergisi	Eş bütünleşme ve Nedensellik Analizi	Türkiye 1984-2014 yılları arasında karayolu uzunluğu ile ihracat ve ithalat verileri	Türkiye'nin karayolları uzunluğu ile ihracat ve ithalat ilişkisi
Türkiye’de Karayolu Ulaşımının Tarihsel Gelişimi	Aydın ve Oral (2018)	Journal of Awareness	Doküman İncelemesi	-	Türkiye karayolu taşımacılığının tarihsel gelişimi
Karayolu Taşımacılık Sektöründe Sefer Primi (Harcırah) Meselesi	Orhan (2018)	İş ve Hayat	-	-	Sürücülere ödenen sefer ve harcırah primleri
Türkiye’de Karayolu Taşımacılık Sektöründe Çalışan Tır ve Kamyon Şoförlerinin Çalışma Şartları ve Zorlukları	Kabaran (2018)	Birey ve Toplum Sosyal Bilimler Dergisi	İçerik Analizi	Motorlu Taşıyıcılar ve Kamyoncular Kooperatif üyesi 10 Şoför	Karayolu taşımacılığında çalışan sorunları
Türkiye’de Karayolu Taşımacılığında Bilgi Teknolojilerinin Önemi	Ersoy (2015)	Beykoz Akademi Dergisi	Anket Yöntemi	UND ve UTİKAD üyesi ve uluslararası karayolu taşımacılık alanında hizmet veren firmalar	Uluslararası karayolu taşımacılığı alanındaki firmaların kullandığı paket programlar
Yurtiçi mevzuatın uluslararası karayolu taşımacılığı yapan firmalar üzerine etkisi	Çemberci ve ark. (2015)	Akademik Bakış Dergisi	Anket yöntemi	UND üyesi karayolu taşımacılığı firmaları	Yurtiçi mevzuat ve uluslararası karayolu taşımacılığı
Karayolu Yük Taşımacılığı Çalışanlarının Mesleki Problemleri ve Bu Problemlerin Sosyal ve Ekonomik Yansımaları Üzerine Bir Uygulama: Burdur-Bucak Örneği	Karabıçak ve Gündoğdu (2014)	HAK-İŞ Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi	Anket Yöntemi	Nakliye çalışanı	Karayolu taşımacılığında çalışan sorunları
İntermodal Taşımacılığın Maliyet Avantajları: Karayolu-Denizyolu Entegrasyonu Üzerine Bir Araştırma	Saygılı (2014)	Öneri Dergisi	Saha Çalışması	Lojistik faaliyet gösteren bir işletme	İntermodal taşımacılığın avantajları
Uluslararası Karayolu Taşıma Hukuku Uygulamaları ve İktisadi Etkileri	Bezginli (2014)	Ankara Barosu Dergisi	-	-	Harcırahların sürücülerin prim ve ücreti olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.
Türkiye’de İller Düzeyinde Karayolu Yük Trafik Dağılımının Analizi	Bayraktutan ve Özbilgin (2013)	Çukurova Üni. İİBF Dergisi	Gini Katsayısı	Otoyol ve devlet yollarındaki yük trafiğinin illere göre dağılım verileri	Karayolu Yük Trafik Dağılımı
Türkiye’de Karayollarının Gelişimine Tarihsel Bir Bakış	Çetin ve ark. (2011)	Çankırı Karatekin Üni. İİBF Dergisi	-	-	Türkiye karayolu taşımacılığının tarihsel gelişimi

Türkiye’de karayolu yük taşımacılığının tarihsel gelişimi üzerine Çetin ve ark. (2011) ile Aydın ve Oral (2018) araştırma yapmışlardır. Çetin ve ark. (2011), 2009 verisi üzerinden değerlendirme yaparak yük taşımacılığının %89’unun karayolu ile yapıldığını, karayolunun gelişimi ile otomotiv sektörü ve araçlarda artışlar yaşandığını, Türkiye’nin ulaşım alanındaki politika değişikliğinin birçok alanda olumsuz sonuçları olduğunu, karayolu ve demiryolu ile ilgili projelerin artması gerektiği çıkarımlarını yapmışlardır. Aydın ve Oral (2018) ise, Türkiye’de karayolu taşımacılığının tarihsel gelişimi üzerine doküman incelemesi yapmışlar; Türkiye’de özellikle 1950’li yıllarda başlayan ve hala devam eden karayolu taşımacılığına alternatif taşıma ağlarının ön plana alınması ve bu taşıma ağları arasında eşgüdümlü bir sistemin kurulması gerekliliğini ortaya koymuşlardır.

DergiPark veri tabanı taramasında Türkiye’de karayolu yük taşımacılığının iktisadi çeşitli değişkenlerle birlikte incelendiği çalışmalar bulunmuştur. Bunlardan Şimdi ve ark. (2018), Türkiye’nin ihracat ve ithalatı ile karayolları uzunluğunun eş bütünleşme ilişkisi içerisinde olduğunu; ancak Türkiye’nin ihracat ve ithalat hacmi ile karayolları uzunluğu arasında herhangi bir nedensellik ilişkisi bulunmadığını tespit etmiştir. Çalışmada karayolu yatırımı arttığında ithalat, ihracat ve GSYH’da artış olacağı belirtilmiştir. Adak (2018) ise, demiryolu ve karayolu taşımacılığının ekonomik büyüme üzerinde ne gibi bir etkisinin olduğunu ortaya koymak üzerine yaptığı çalışmada analiz için Engel-Granger Eş Bütünleşme ve Hata Düzeltme Yöntemini kullanmış; kısa ve uzun dönem analizinde karayolu ve demiryolunun uzunluğunun ekonomik büyüme ile arasında anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşmıştır. Ampirik bir diğer çalışma da Macit (2020) tarafından 1988-2018 arası verilerden hareketle karayolu ile yapılan taşımacılıkta yük miktarındaki değişimin ekonomik büyüme ve ticaret hacmi üzerindeki etkisi üzerine yapılmıştır. Buna göre, yük miktarındaki değişimin GSYİH ve toplam ticaret hacmi üzerinde anlamlı bir etkisi olduğu belirlenmiştir. Bayraktutan ve Özbilgin (2013), Türkiye’de iller düzeyinde karayolu yük trafiği dağılımını incelemişlerdir. Araştırmada dış ticaret hacmindeki eşitsizliğin yük trafiğinden daha fazla olduğu görülmüştür.

DergiPark veri tabanı taramasında karayolu yük taşımacılığında insan kaynakları boyutunun incelendiği çalışmalara da rastlanmıştır. Bunlardan Karabıçak ve Gündoğdu (2014), karayolu yük taşımacılığı alanında çalışan personelin sorunlarını 355 nakliye çalışanı üzerinden incelemiştir. Çalışma saatlerinin fazla olması, sektörde çalışacak sürücü bulmada kolaylık nedeniyle maaşlardaki azalma, araç sahiplerinin veya çalışanların AB normları doğrultusunda çeşitli ve pahalı belgeler alma zorunluluğu, yollardaki kantarlarda yaşanan sıkıntılar en önemli sorunlar olarak belirlenmiştir. Diğer taraftan ulaşım altyapı sorunları ve teknoloji alanındaki sorunlar, akaryakıt fiyatındaki artış, ÖTV muafiyeti, taşıma piyasasının verimli bir şekilde denetime tabi tutulmaması, yük taşıma piyasasının düzensizliğinden ve yetersizliğinden dolayı yük taşıma fiyatlarının düşmesi de karayolu taşımacılığı ile ilgili ortaya konulan diğer problemler olarak ortaya konmuştur. Çalışanların sorunlarına yönelik bir çalışma da Kabaran (2018) tarafından yapılmıştır. Şoförlerin mesleki problemleri çalışma koşulları, bireysel kamyonculuğun zorlukları, yoğun çalışma, sistemin eksiklikleri, emeğin karşılığını alamama şeklinde belirlenmiştir. Her iki çalışmada da özellikle çalışma koşullarının zorluğu ve saatlerin yoğunluğu ile maaşların azlığının önemli bir çalışan sorunu olarak ortaya çıkması dikkat çekicidir.

Yapılan taramalarda karayolu taşımacılığındaki hukuki konular ve mevzuat ile ilgili değerlendirmelere de rastlanmıştır. Bunlardan Bezginli (2014) ve Orhan (2018) sürücülere sefer ve harcırah primleri gibi isimler altında verilen ödemelerin ücretlerine dâhil edilmesi konusunda; Saygı (2019) karayolu eşya taşımacılığında taşıyıcı yardımcısı gibi muğlak durumların olduğu ve bu tür kavramların incelenmesine yönelik değerlendirme yapmıştır. Çemberci ve ark. (2015) ise, İstanbul’da faaliyet gösteren Uluslararası Nakliyeciler Derneği (UND) üyesi karayolu taşımacılığı firmalarına anket uygulayarak mevzuatın karayolu taşımacılığı sektörüne etkisini araştırmıştır. Çalışmayla insan kaynakları, gümrük, cezalar, sektöre giriş engelleri, kurumsallaşma, yetki belgeleri ile ilgili sorunların sektörü olumsuz yönde etkilediği, karayolu taşımacılığını olumsuz açıdan etkileyen bir diğer durumun ise, küresel kriz sonrası daralan pazarlar, rekabet ortamının getirdiği sorunlar olduğu belirtilmiştir.

DergiPark veri tabanı taramasında operasyonel anlamda maliyet etkinliği ve verimlilik üzerine de araştırmalara rastlanmıştır. Bunlardan Saygılı (2014) karayolu ile farklı bir modun birlikte değerlendirmesi yapmış; karayolu-denizyolu entegrasyonlu intermodal taşımacılık operasyon

maliyetlerinin etkin ve verimli kullanım düzeyinin belirlenmesini araştırmıştır. Bu çalışmada intermodal taşımacılığın verimli bir şekilde işletildiğinde maliyet ve uygunluk açısından avantajları saptanmıştır. Ersoy (2015) ise, karayolu taşımacılığında etkinliği artıracak bilgi teknolojileri kullanımı üzerine bir araştırma yapmış, UND ve UTİKAD üyesi uluslararası karayolu taşımacılık alanında hizmet veren firmalardan veri toplamıştır. Firmalarda en yoğun olarak kullanılan programın TMS (Transportation Management System), en az kullanılan programın ise MRP (Material Requirement Planning) olduğu belirlenmiştir.

Yayınların yapıldığı dergiler açısından ise hem üniversite dergilerinde hem de diğer kurumlara ait dergilerde yayınlar yapılmıştır. Yıllara göre dağılım incelendiğinde de ise 2013’ten itibaren yaygınlaşmaya başladığı ve 2018 sonrası yoğunlaştığı söylenebilir.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Türkiye ekonomisi açısından önemli potansiyele sahip karayolu yük taşımacılığı ile ilgili sosyal bilimler alan yazınına inceleleyen bu çalışmada TÜBİTAK-ULAKBİM TR Dizin’de taranan makaleler konularına göre değerlendirildiğinde pazarlama (2), güvenlik ve risk (2), vergi (2), taşımacılıkta sorun ve beklentiler (2), gelecek tahmini (1), finans (1), optimizasyon (1) ve eğitime (1) yönelik olduğu belirlenmiştir. Bunlardan bazıları da tehlikeli madde gibi daha spesifik alanları incelemiştir. Bununla birlikte, uygulamaya dayalı çalışmalarda kullanılan nicel tekniklere bakıldığında yoğun olarak istatistiksel yöntemlerden (6) yararlandığı; bir kısmında da matematiksel modellerin (2) ve finansal oranların (1) kullanıldığı anlaşılmıştır. Kullanılan istatistiksel yöntemlerin ileri düzey analizler içermediği de görülmüştür.

DergiPark’taki incelenen makaleler konularına göre değerlendirildiğinde hukuk ve mevzuat (4), sektör çalışanın sorunları (2), maliyet analizi (1), bilgi teknolojileri kullanımına (1) yönelik olduğu belirlenmiştir. Bunların dışındaki çalışmalarda ise iktisadi olarak makro bir bakış açısıyla araştırma yapıldığı görülmüştür. Bunlardan ulaştırma yatırımlarının ekonomik büyüme ve dış ticarete etkisini incelediği (2), Türkiye’de karayolu yük dağılımının dış ticaret hacmi ile karşılaştırmalı olarak değerlendirildiği (1), tarihsel süreç ve uygulanan politikalar (2) kapsamında olduğu görülmüştür. Buradan farklı alanlarda çalışmalar yapıldığı söylenebilir. Ayrıca, DergiPark’taki çalışmaların bir kısmı kavramsal bir kısmı da uygulamalı çalışmalardır. Uygulamaya dayalı çalışmalarda kullanılan nicel tekniklerin yoğun olarak ekonometrik (4) ve istatistiksel (2) yöntemlerden oluştuğu belirlenmiştir. Sadece bir çalışmada nitel yöntemle araştırma yapıldığı anlaşılmıştır. Diğer yandan, TÜBİTAK-ULAKBİM TR Dizin’de ve DergiPark’ta incelenen makalelerin hem üniversite (fakülte ya da enstitü) dergilerinde hem de diğer kurumlara ait dergilerde yayımlandığı görülmüştür.

Yök Tez Merkezinden taranan tezler konularına göre değerlendirildiğinde gümrük sorunları ve mevzuat (4), taşıma maliyetleri (3), optimizasyon (3), pazarlama (1), eğitim (1), çevre (1), bilgi teknolojileri (1), etkinlik analizi (1) ve karayolu taşımacılığının durum analizine yönelik olduğu belirlenmiştir. Taşıma maliyetleri ile ilgili çalışmalar bir işletmede uygulama örneği iken, tehlikeli madde taşımacılığı özelindeki çalışma da Ahşap Panel Üretimi Yapan İşletme için tehlikeli madde taşımacılığı uygulaması kapsamındadır. Karayolu yük taşımacılığı alanında yapılan tezlerin herhangi bir üniversitede nispeten daha fazla yapıldığına dair bir bulguya ise ulaşılmamıştır. Bu durumda, üniversitelerde sosyal bilimler alanında yapılan lisansüstü tezlerinin bu alana yoğunlaşmadığı söylenebilir.

Yapılan taramalarda karayolu yük taşımacılığının belirli alanlarda yığılma olmaksızın geniş bir yelpazede ele alındığı belirlenmiş ancak, 20 yıl gibi uzun bir aralıkta konu ile ilgili beklenenden az sayıda çalışma yapıldığı görülmüştür. Karayolu ile taşınan yük miktarları açısından pek çok Avrupa ülkesi ile kıyaslandığında oldukça üst sıralarda yer alan Türkiye’nin gerçekleştirdiği bu hacimsel büyüklüğün karşılığını değer olarak sağlayabilmesi son derece önemlidir. Diğer taraftan, Türkiye’nin dış ticaret faaliyetleri açısından ihracat ve ithalatta kullanılan taşıma modlarının oranlarına bakıldığında

karayolu taşımacılığının her ikisi için de en yüksek oranda kullanılan ikinci taşımacılık modu olduğu görülmektedir. Karayolu yük taşımacılığı Türkiye’de 2009-2019’un 3.çeyreğine kadar denizyolundan sonra ithalat ve ihracat taşımalarında 2.sırada yer almaktadır (UTİKAD Lojistik Sektör Raporu, 2019: 22). Türkiye’nin oldukça yoğun olarak kullanılan bu taşımacılık modu ile ilgili mevcut kullanımı ve gelecek potansiyelini en yüksek değer sağlayacak biçimde yönetebilmesinin gerekliliği daha iyi anlaşılmaktadır. Bu noktada, karayolu yük taşımacılığını odağına alan çalışmaların artması, sektörde bu alanda çalışan firmalarla yapılacak ortak araştırmalarla sektörün sorunlarının ortaya konması, sorunlara çözüm önerileri getirilmesi mikro ölçekte karayolu taşımacılığının gelişmesini sağlarken, makro ölçekte Türkiye’nin dış ticareti için önemli bir gelişme olacaktır. Ayrıca, sektörün sorunlarının giderilmesi ve sektörde beklenen büyümenin yaratılabilmesi için altyapı ve mevzuat gibi genel konularda geliştirilmesi ve/veya iyileştirilmesi gereken alanları araştıran çalışmaların yapılması önerilebilir. Diğer taraftan, karayolu yük taşımacılığı hizmeti veren ve alan kesimler üzerinde özelleşen çalışmalarla sektördeki firmaların istihdam, eğitim, yönetim, finans, pazarlama gibi alanlardaki geliştirilmeye açık yönlerine odaklanacak çalışmaların fayda yaratacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Adak, M. (2019). Railway vs highway transportation and economic growth: The case of Turkey. *Alphanumeric Journal, ULUK 2018 Congress Special Issue*, 1–10.
- Alperen, A. S. B. (2018). *Uluslararası karayolu taşımacılığında Avrupa Birliği mevzuatına uyum sorunu*. (Yüksek Lisans Tezi). Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Aydın, S., Bitlisli, F., & Pala, Y. (2013). Karayolu yük taşımacılığı yapan işletmelerin müşteri memnuniyetini artırma çabalarının tespiti: Bir araştırma. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(9), 46–58.
- Aydın, F., & Oral, M., (2018). Türkiye’de karayolu ulaşımının tarihsel gelişimi. *Journal of Awareness*, 3(5), 257–266.
- Barak, S. (2018). *İşletmelerde yeşil lojistik uygulamaları ve belirleyici faktörler: Bucak karayolu yük taşımacılığı sektörü işletmelerinde bir araştırma*. (Yüksek Lisans Tezi). Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.
- Bayraktutan, Y., & Özbilgin, M., (2013). Türkiye’de iller düzeyinde karayolu yük trafiği dağılımının analizi. *Çukurova Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 17(2), 81–82.
- Bezginli, H. (2014). Uluslararası karayolu taşıma hukuku uygulamaları ve iktisadi etkileri. *Ankara Barosu Dergisi*, (3), 377–386.
- Budak, A. (2020). Karayolu taşımacılığı sektöründe müşteri analitiği: Bir vaka çalışması. *Kafkas Üniversitesi İİBF Dergisi*, 11(21), 85–117.
- Çelik, K. (2017). *Karayolu yük taşımacılığı için ağır ticari araç sektöründeki çekici araç seçimi problemine yönelik COPRAS-G yöntemi ile karar verme*. (Yüksek Lisans Tezi). Erzurum Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Çemberci, M., Uca, N., & Civelek, M. E. (2015). Yurtiçi mevzuatın uluslararası karayolu taşımacılığı yapan firmalar üzerinde etkisi. *Akademik Bakış Dergisi*, 49, 236–247.
- Çetin, B., Barış, S., & Saroğlu, S. (2011). Türkiye’deki karayollarının gelişimine tarihsel bir bakış. *Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 1(1), 123–150.
- Çiftçi, G. (2019). *Uluslararası karayolu yük taşımacılığı yapan işletmelerde taşıma maliyetlerinin faaliyet tabanlı maliyetleme yöntemine göre hesaplanması ve bir lojistik işletmesinde uygulama*. (Yüksek Lisans Tezi). Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Manisa.
- Deran, A., & Erduru, İ. (2018). Karayolu ve denizyolu yük taşımacılığı sektörlerinin finansal performans analizi: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası sektör bilançoları üzerine bir araştırma. *Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi*, 11(3), 479–503.
- Dişkaya, F. (2018). *Yeşil lojistik yönetiminde ulusal karayolu yük taşımacılığı araç rotalama optimizasyonu*. (Doktora Tezi). Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- Dumlupınar, M. T., & Öztürkoglu, Y. (2019). Analyzing the risk of transportation of dangerous goods based on the ADR. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(1), 1–13.
- Ercan, A., & Pampal S. (2011). Türkiye’deki karayolu taşımacılığında mesleki yeterlilik karşılaştırmalı olarak incelenmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9(3), 578–596.
- Ercan, M. (2006). *Uluslararası karayolu yük taşımacılığında maliyetleme sistemi ve bir uygulama örneği*. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Erdal, H. (2018). Tehlikeli madde taşımacılığı güzergah seçimi problemi için stokastik bir risk analizi. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(6), 935–943.
- Ergin, H., & Çekerol G. S. (2008). İntermodal yük taşımacılığı ve Türkiye hızlı tüketim malları dağıtımını için uygulama denemesi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 22, 207–230.
- Ersoy, P. (2015). Türkiye’de karayolu taşımacılığında bilgi teknolojilerinin önemi. *Beykoz Akademi Dergisi*, 3(1), 1–19.
- Ertek, Y. (2019). Uluslararası yük taşımacılık faaliyetine ilişkin yurt dışında yapılan tahsilat ve ödemelerin tevsiki. *Vergi Raporu*, 232, 269–279.
- Görçün, Ö. F. (2018). Ulaştırma sistemlerine giriş. Köksal Büyük (Ed.), *Ulaştırma sistemleri ve yönetimi kitabı* içinde (s. 2–35). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayını.
- İnci, Z. S. (2017). Avrupa birliğinin ulaştırma politikası kapsamında karayolu taşımacılığı: Türkiye’ye yönelik eş etkili vergiler sorunu. *Legal Mali Hukuk Dergisi*, 13(156), 2877–2899.
- Kabaran, R. (2018). Türkiye’de kara yolu taşımacılık sektöründe çalışan tır ve kamyon şoförlerinin emek süreci. *Birey ve Toplum Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(2), 189–216.
- Kara, M., Duruel, M., Tayfur, L., & Demirer, H. (2007). Hatay ili ihracatçıların taşımacılıktan kaynaklanan sorunları ve çözüm önerileri. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16(1), 395–412.
- Karabıçak, M., & Gündoğdu, F. (2014). Karayolu yük taşımacılığı çalışanlarının mesleki problemleri ve bu problemlerin sosyal ve ekonomik yansımaları üzerine bir uygulama: Burdur-Bucak örneği. *HAK-İŞ Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi*, 3(6), 178–199.
- Kaya, İ. (2020). *Uluslararası karayolu taşımacılığında karşılaşılan gümrük ihlalleri ile mücadele etkinliğine ilişkin bir araştırma*. (Yüksek Lisans Tezi). Toros Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Mersin.
- Kayıran, B. (2016). *Bilgi yönetiminin değer üzerindeki etkisi: uluslararası karayolu taşımacılığı işletmelerine yönelik bir araştırma*. (Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Keser, H., Ay, S., & Çetin, I. (2018). Ulaşırmada karayolları: Türkiye’deki gelecek beklentileri. *TESAM Akademi*, 5(2), 63–93.
- Kılıç, Z. (2019). *Türkiye’de karayolu taşımacılığı için SWOT analizi ve politika önerileri*. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Koban, E., & Keser, Y. H. (2015). *Dış ticarete lojistik*. (6. Baskı). Bursa: Ekin Yayınevi.
- Köse, V. (2005). *Uluslararası karayolu yük taşımacılığı yapan işletmelerde sefer maliyetlerinin hesaplanması ve muhasebe kayıtları*. (Yüksek Lisans Tezi). Atılım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Macit, D. (2020). Karayolu yük taşımacılığının ekonomik büyüme ve ticaret hacmi üzerindeki etkisine yönelik ampirik bir analiz. *Alanya Akademik Bakış*, 4(3), 843–860.
- Namlı, G. (2019). *Avrupa Birliği ülkelerinin taşımacılığına uyguladığı taşıma kotaları*. (Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Avrupa Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul.
- Orhan, Ü. (2018). Karayolu taşımacılık sektöründe sefer primi (harcırah) meselesi. *İş ve Hayat*, 4(7), 51–64.
- Özman, Y. (2016). *Ağaç panel üretimi yapan işletmelerde tehlikeli maddelerin lojistiği karayolu taşımacılığına yönelik bir uygulama*. (Yüksek Lisans Tezi). Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Özoğlu, B., & Büyükkeklik, A. (2013). The transportation and logistics sector in Turkish economy: A review about growth potential and education infrastructure. *The International Journal of Transport & Logistics*, 13, 1–10.
- Öztürk, A. (2015). *Türkiye’deki karayolu taşımacılığı mesleki yeterlilik faaliyetlerine ait politikalar ve verilen eğitimler, sektör çalışanları üzerine bir uygulama*. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Pala, Y. (2012). *Karayolu yük taşımacılığı yapan işletmelerin müşteri memnuniyetini arttırmak için uyguladığı faaliyetler: Isparta örneği*. (Yüksek Lisans Tezi). Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.

- Saygı, Ö. (2020). *Karayolu taşımacılığında taşıyıcının yardımcılarının eylemlerinden doğan sorumluluğu*. (Yüksek Lisans Tezi). Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Ankara.
- Saygı, Ö. (2019). Karayolu ile eşya taşımacılığında TTK m. 879 kapsamında taşıyıcının sorumlu olduğu kişiler. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 18(4), 1220–1231.
- Saygılı, M. (2014). Intermodal taşımacılığın maliyet avantajları: Karayolu-Denizyolu entegrasyonu üzerine bir araştırma - Cost benefits of intermodal transportation: A research on road and maritime integration. *Öneri Dergisi*, 11(41), 203–214.
- Şimdi, H., Şeker, A., & Danacı, T. (2019). Uluslararası ticaret ve ulaşılabilirlik: Türkiye karayolları üzerine bir araştırma. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(19), 254–268.
- T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Karayolları Genel Müdürlüğu, Trafik Güvenliği Dairesi Başkanlığı. (2021, 10 Ocak). Türkiye’de Karayollarında Taşıt Sayısı ve Taşınan Yük Miktarları verileri. Erişim adresi: <https://www.kgm.gov.tr/SiteCollectionDocuments/KGMdocuments/Istatistikler/SeyirveTasimalar/SeyirVeTasimalar.pdf>.
- Takım, A., & Ersungur, Ş. M. (2019). Taşıma şekillerine göre Türkiye’de dış ticaretin analizi: Mevcut durum, sorunlar ve beklentiler. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19(3), 357–376.
- Tarhan, D. B. (2017). *Karayolu taşımacılığı optimizasyonu (Veri zarflama analizi ile Mersin ilinde uygulama)*. (Yüksek Lisans Tezi). Toros Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Tunç, H., & Kaya, M. (2016). Türkiye’de lojistik sektörünün gelişmesinde dış ticaretin rolü üzerine bir nedensellik analizi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 7(14), 58–65.
- Tuzkaya, U. R. (2020). Taşımacılık yönetimi. Vecihi Yiđit (Ed.), *Lojistik yönetimi* kitabı içinde (s. 31–50). Erzurum: Atatürk Üniversitesi Açıköğretim Fakóltesi Yayını.
- Türkiye İstatistik Kurumu. (2021, 10 Ocak). Dış Ticaret İstatistikleri. Erişim adresi: <https://data.tuik.gov.tr/Kategori/GetKategori?p=dis-ticaret-104&dil=1>.

Etik Beyanı : Bu çalışmanın tüm hazırlanma süreçlerinde etik kurallara uyulduğunu yazarlar beyan eder. Aksi bir durumun tespiti halinde ÖHÜİBF Dergisinin hiçbir sorumluluğu olmayıp, tüm sorumluluk çalışmanın yazar(lar)ına aittir.

Yazar Katkıları : Buket ÖZOĞLU, çalışmada giriş, karayolu yük taşımacılığı ile ilgili ve Türkiye’deki durumun ortaya konulduğu bölüm, metodoloji, bulguların yorumlanması ve sonuç bölümlerinde ve çalışmanın amacı, önemi, kurgusu ve yapılan ham literatür taramasının kontrolü ve bulguların raporlanıp, yorumlanması aşamalarında katkı sağlamıştır. Sercan Bayram DEMİRCİ, çalışmada giriş ve veri toplama bölümlerinde ve konunun belirlenmesi ile veri tabanlarında tarama yapma aşamalarında katkı sağlamıştır. 1. yazarın katkı oranı: %70, 2. yazarın katkı oranı: %30.

Çıkar Beyanı : Yazarlar arasında çıkar çatışması yoktur.

Ethics Statement : The authors declare that ethical rules are followed in all preparation processes of this study. In case of detection of a contrary situation, ÖHÜİBF Journal has no responsibility and all responsibility belongs to the author (s) of the study.

Author Contributions : Buket ÖZOĞLU has contributed to the introduction, road transportation and the status in Turkey, methodology, interpretation of findings, results sections and the importance and purpose of the study, editing and control of made crude literature and the reporting of findings and the interpretation. Sercan Bayram DEMİRCİ contributed to the introduction and data collection sections of the study, as well as the determination of the subject and the stages of scanning the databases. 1st author's contribution rate: 70%, 2nd author's contribution rate: 30%

Conflict of Interest : There is no conflict of interest between the authors.
